

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 61/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Správneho súdu v Košiciach sp. zn. KE-7S/122/2020 zo 16. januára 2024 a proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/14/2024 z 25. júla 2024 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označenými uzneseniami správneho súdu a najvyššieho správneho súdu. Napadnuté uznesenia navrhuje zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Navrhuje tiež priznať náhradu trov týchto konaní vedených správnymi súdmi a konania vedeného pred ústavným súdom. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a priloženej kópie napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou doručенou 21. mája 2020 na Krajský súd v Košiciach domáhal zrušenia rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Košice (ďalej len „žalovaný“) č. KaKE 3004/2020, ČRZ: 3069/2020 zo 7. januára 2020, ktorým mu nebol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci.

3. Správny súd napadnutým uznesením zo 16. januára 2024 správnu žalobu sťažovateľa odmietol ako oneskorene podanú. Z administratívneho spisu správny súd zistil, že rozhodnutie žalovaného

bolo sťažovateľovi doručené 18. januára 2020, pričom zákonná lehota na podanie správnej žaloby začala plynúť 19. januára 2020. Následne sťažovateľ 30. januára 2020 požiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci vo veci spisania správnej žaloby proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného. Od tohto dňa prestala plynúť lehota na podanie správnej žaloby, a to až do 14. marca 2020, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie žalovaného z 10. marca 2020 o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci v konaní o prejednávanej správnej žalobe. Sťažovateľovi tak 14. marca 2020 skončilo prerušenie plynutia lehoty. Koniec lehoty na podanie správnej žaloby pripadol na 18. marec 2020. Sťažovateľ podal správnu žalobu až 21. mája 2020, teda oneskorene. Podľa správneho súdu na tomto závere nemenil nič ani zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť 27. marca 2020. Keďže lehota na podanie správnej žaloby uplynula už 18. marca 2020, teda ešte pred účinnosťou zákona č. 62/2020 Z. z., správny súd argumentáciu sťažovateľa o spočítavaní lehôt vyhodnotil ako nedôvodnú.

4. Proti napadnutému uzneseniu správneho súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť. V nej navrhol odpustenie zmeškania lehoty na podanie správnej žaloby. Argumentoval tým, že k zmeškaniu lehoty došlo v dôsledku skutočnosti, že sa spoliehal na svojho právneho zástupcu, že podá správnu žalobu včas. Najvyšší správny súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol. Podľa záverov najvyššieho správneho súdu sťažovateľ nerozporoval správnosť úvah správneho súdu, ktorý vyčerpávajúco ozrejmil časový sled výpočtu a samotného vyhodnotenia otázky, či správna žaloba bola podaná včas. Sťažovateľ neuviedol žiadnu argumentáciu, ktorá by smerovala proti odôvodneniu napadnutého uznesenia správneho súdu. S odkazom na § 181 ods. 4 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zmeškание lehoty na podanie správnej žaloby nie je možné odpustiť. Ako *obiter dictum* kasačný súd uviedol, že aj v prípade prijatia výkladu § 70 SSP či sťažovateľom argumentovaného § 122 Civilného sporového poriadku neboli splnené predpoklady možnej nárokovateľnosti odpustenia zmeškania lehoty. Obe právne úpravy totiž vyžadujú existenciu ospravedlniteľného dôvodu na odpustenie zmeškania lehoty. Kasačnému súdu s odkazom na platnú judikatúru nebola zrejmá existencia ospravedlniteľného dôvodu v prípade sťažovateľa, rovnako ani skutočnosť, že by po odpadnutí takéhoto ospravedlniteľného dôvodu bol sťažovateľ podal návrh v zákonnej 15-dňovej lehote. Najvyšší správny súd takýto návrh nepriamo abstrahoval až z kasačnej sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal 1. marca 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nesúhlasí s názorom správneho súdu. Opakovane uvádza, že dôvodom zmeškania zákonnej lehoty na podanie správnej žaloby bola skutočnosť, že sa spoliehal na svojho právneho zástupcu, že ten podá žalobu včas. On sám túto skutočnosť nemohol ovplyvniť. Zastáva názor, že jeho prípad je porovnateľným „akejsi živelnej pohrome, resp. tej epidémie toho vírusu COVID-19“. V dôsledku toho možno došlo k zmeškaniu lehoty na podanie správnej žaloby. Je to teda dôvod na podanie kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Preto napadnuté uznesenie správneho súdu nemôže vychádzať zo správneho právneho posúdenia tejto právnej veci.

6. V ďalšej časti svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ polemizuje s právnym posúdením najvyššieho správneho súdu o neexistencii ospravedlniteľného dôvodu na odpustenie zmeškania lehoty.

7. V súvislosti s včasnou podaním tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu bolo jeho právnemu zástupcovi doručené 15. septembra 2024. Prostredníctvom poštového doručovateľa mu právny zástupca napadnuté uznesenie doručil 29. októbra 2024. Z tohto dôvodu je toho názoru, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu uplynie 30. decembra 2024. V prípade, ak by ústavný súd začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti odvíjal od dátumu doručenia napadnutého uznesenia jeho právnemu zástupcovi, tak žiada odpustiť zmeškanie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti s prihliadnutím na to, že jeho právny zástupca si neplní svoju povinnosť riadne a včas informovať klienta s dôležitou písomnosťou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. III. ÚS 71/2016, I. ÚS 594/2017, III. ÚS 90/2018, II. ÚS 455/2023).

11. Z verejne dostupného registra doložiek právoplatností a vykonateľností súdnych rozhodnutí, ako aj v súčinnosti so správnym súdom si ústavný súd overil, že napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu bolo doručené (iba) právnemu zástupcovi sťažovateľa 4. septembra 2024, kedy aj nadobudlo právoplatnosť. Sťažovateľovi lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynula 4. novembra 2024 (pondelok). Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súde doručená osobne až 30. decembra 2024.

12. Keďže lehotu uvedenú v § 124 zákona o ústavnom súde nemožno odpustiť, pričom sťažovateľovi táto lehota do dňa podania ústavnej sťažnosti uplynula, ústavnému súdu neostávalo iné ako ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

13. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (žiadnym spôsobom neodôvodnenej, pozn.) ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

14. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu (z dôvodu oneskorenosti) nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to že v právnej veci sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a uplatnenej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhoviel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu